

PROGRAMA LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ ETAPA a II a

CLASA a V a

Comunicarea orală

Situația de comunicare. Aplicații pentru înțelegerea noțiunilor de: emițător, receptor, mesaj, context, cod, canal. Situația de comunicare dialogată.

Structurarea textului oral

Ideea principală, ideea secundară. Planul simplu și planul dezvoltat de idei. Rezumatul oral.

Comunicarea scrisă

Procesul scrierii

Părțile componente ale unei compuneri (actualizare).

Așezarea corectă a textului în pagină. Elemente auxiliare în scriere (sublinieri, paranteze etc.).

Lexicul

Vocabularul limbii române.

Cuvântul – unitate de bază a vocabularului. Forma și conținutul. Cuvântul de bază.

Cuvântul derivat. Rădăcina. Sufixe. Prefixe.

Sinonimele. Antonimele. Câmpuri lexico-semantic.

Noțiuni de fonetică. Sunetul și litera: corespondența dintre ele. Vocalele. Consoanele.

Semivocalele. Grupurile de sunete (diftongul, triftongul). Hiatul. Silaba.

Noțiuni elementare de sintaxă (actualizarea cunoștințelor din ciclul primar). *Părțile gramaticii (morfologia și sintaxa). Propoziția și părțile de propoziție. Propoziția simplă și propoziția dezvoltată. Dezvoltarea unei propoziții simple. Propoziția afirmativă și propoziția negativă.

Propoziția enunțiativă și propoziția interogativă. Fraza.

Notă: Toate conținuturile din programele școlare ale claselor anterioare sunt incluse în programa curentă.

CLASA a VI a

Text literar sau nonliterar (într-o descriere: elementele și trăsăturile obiectelor descrise; într-o narațiune: acțiunea, participanții la acțiune, timpul și spațiul în care se petrec evenimentele;

Subiectul operei literare, etapele naratiunii, timpul și spațiul în narațiune.

Structurarea detaliilor în jurul ideii principale.

Rezumatul unui text citit (literar sau nonliterar)

Lexicul

Noțiunea de vocabular.

Mijloacele interne de îmbogățire a vocabularului.

Derivarea

Sufixarea. Sufixe diminutive și sufixe augmentative.

Prefixarea.

Compunerea.

Compunerea prin alăturare, subordonare și abreviere.

Schimbarea valorii gramaticale (conversiunea).

Substantive provenite din alte părți de vorbire. Adjective provenite din verbe la participiu.

Adverbe provenite din adjective și din substantive.

Familia lexicală (derivate, compuse, cuvinte obținute prin schimbarea valorii gramaticale).

Câmpurile lexico-semantice (aplicativ).

Sinonimele (actualizare). Antonimele (actualizare).

Omonimele (omofone și omografe).

Arhaismele și regionalismele.

Noțiuni de fonetică (actualizare). Regulile de despărțire a cuvintelor în silabe. Ortografia pentru despărțirea în silabe (inclusiv folosirea cratimei și a apostrofului).

Noțiuni de sintaxă (actualizare). Felul propozițiilor. Fraza. Propoziția regentă. Elementul regent. Coordonarea și subordonarea.

Morfosintaxa.

Verbul – (actualizare). Verbele predicative și verbele nepredicative: copulative (numai a fi, a deveni) și auxiliare.

Modurile personale: indicativ, imperativ, conjunctiv, condițional-optativ. Timpuri.

Modurile nepersonale: infinitiv, gerunziu, participiu, supin.

Substantivul (actualizare).

Substantivele defective de singular sau de plural. Substantivele colective. Cazurile și funcțiile sintactice ale substantivului.

Notă: Toate conținuturile din programele școlare ale claselor anterioare sunt incluse în programa curentă.

CLASA a VII a

structura textelor narative, lirice;

trăsături ale genurilor și ale speciilor studiate;

sesizarea relațiilor de sinonimie, antonimie, omonimie;

împrumuturile; cuvintele polisemantice; polisemia și omonimia ;

construcții pleonastice;

dezacorduri gramaticale;

folosirea corectă a accentului;

recunoașterea modalităților specifice de organizare a textului epic și a procedeelelor de expresivitate în textul liric;

trăsăturile specifice celor două genuri (epic și liric) în textele literare studiate;

procedee de expresivitate artistică (repetiția fonetică, metaforă, hiperbolă; epitet,

comparație, repetiție, enumerație, antiteză) în textul liric;

versificația (tipuri de rimă, ritmul, piciorul metric, tipuri de ritm);

mijloacele de îmbogățire a vocabularului (derivarea, serii derivate, compunerea, conversiunea, împrumuturile);
comentarea unor secvențe din textele studiate sau a semnificațiilor titlului unui text.

Notă: Toate conținuturile din programele școlare ale claselor anterioare sunt incluse în programa curentă.

CLASA a VIII a

Textul argumentativ (susținerea preferințelor și a opiniilor);
Modalități de exprimare a preferințelor și a opiniilor. Argumentarea unui punct de vedere;
Genul liric;
Noțiuni de teorie literară privind genul liric, cu aplicație pe texte suport ;
Eul liric;
Figuri de stil ;
Lexicul ;
Vocabularul fundamental și masa vocabularului. Dinamica vocabularului;
Mijloacele interne de îmbogățire a vocabularului ;
Familia de cuvinte ;
Mijloacele externe de îmbogățire a vocabularului. Împrumuturile lexicale;
Neologismele. Evitarea greșelilor în utilizarea neologismelor;
Cuvântul și contextul. Sensul propriu (de bază și secundar) și sensul figurat;
Categorii semantice. Sinonimele. Antonimele. Omonimele. Cuvintele polisemantice ;
Paronimele. Pleonasmul;
Noțiuni de fonetică.

Comentarea unor secvențe din operele studiate sau din texte la prima vedere, pe baza unor cerințe date. *Conspectul.

Textul argumentativ (susținerea preferințelor și a opiniilor).

Notă: Toate conținuturile din programele școlare ale claselor anterioare sunt incluse în programa curentă.